

уставни суд, већ имају шири смисао и значај. Принципи тумачења (устава) садржани у тексту одлуке уставног суда и „суштина (бит) те одлуке зраче и изван појединачног случаја“, и то у мери да их поштују судови и у свим будућим судским предметима. Дакле, иако је примарни циљ уставне жалбе пружање индивидуалне заштите, улога уставног суда огледа се и у успостављању (изградњи) уставних стандарда у остваривању и заштити основних људских права уопште, тј. у свим другим случајевима и у свим гранама права.

Велики број предмета који се упућује редовним и уставним судовима због повреде уставних одредаба о људским правима, захтева да уставни судови проналазе одговарајуће и „уверљиве“ одговоре у уставном тексту.

Последица тога је да скоро сваку одредбу устава почиње пратити и уставно судска пракса „која постепено постаје релевантнија“ и „пријемчивија“ (да не кажемо меродавнија) од изворних, писаних норми. Четврто, одлуке националних уставних судова донете у домену контроле судске власти постају све више израз вишеструког „дијалога“ ових судова са: (а) одлукама и праксом (националних) редовних судова; (б) праксом и успостављеним стандардима Европског суда за људска права, као и међународних институција које надзиру остваривање људских права; (в) добром праксом других европских уставних судова. Отуда вршећи испитивање сагласности судских одлука са уставом, али и са конвенцијским правом, уставни судови истовремено доприносе и европеизацији националних правних поредака. Наиме, у савременим европским земљама судски процес заштите људских права више није ограничен на примену законских норми на утврђено чињенично стање у конкретним предметима, већ тражи „симултану примену“ како законских, тако и уставних одредби али и супранационалних. Мада је законска одредба и даље најочигледнији и најкориснији основ за одлуку редовног суда, она је ипак постала недовољна или боље рећи

дискриминације, правне сигурности и владавине права, пропорционалности, правичног суђења и сл. постали су основне вредности које уставни судови чувају и промовишу кроз своје најзначајније одлуке, а са циљем обезбеђења делотворније заштите индивидуалне слободе, људског достојанства, опште слободе поступања и слободног развоја личности, пред свим органима, како у јавноправним, тако и у приватноправним односима.

Готово у сваком предмету може се појавити питање да ли су те одредбе не само у складу са уставом већ и са конвенцијским правом, као вишим правом. У тражењу тог одговора редовни судови морају пронаћи исправно тумачење и законске одредбе и уставне норме (као и одредаба конвенција), а у случају сумње, они се морају обратити уставном суду, односно његовој пракси и пракси надлежних конвенцијских судова и тела. И на крају, из наведеног следи, да процес конституализације у савременим